

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Економічний факультет

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні Вченої ради
економічного факультету

Протокол № 9 від « 15 » червня 2021 р.

Декан факультету

А.Д. Діброва

на засіданні кафедри організації
підприємництва та біржової діяльності

Протокол № 20 від « 01 » червня 2021 р.

Завідувач кафедри

М.М. Ільчук

**ПРОГРАМА
ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ**

для студентів денної та заочної форми навчання
першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

КИЇВ – 2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Державна атестація студентів першого (бакалаврського) рівня проводиться після завершення навчання за освітнім ступенем «Бакалавр».

Метою державної атестації є встановлення фактичної відповідності рівня підготовки випускників вимогам стандартів вищої школи. Державна атестація дозволяє оцінити рівень професійних знань, умінь та інших компетентностей випускників, які претендують на отримання ОС «Бакалавр» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Програма державної атестації включає перелік дисциплін, що є обов'язковими компонентами циклу спеціальної (фахової) підготовки освітньо-професійної програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»:

1. Планування бізнесу
2. Оцінка бізнесу
3. Інноваційне підприємництво
4. Організація агробізнесу
5. Організація торгівлі
6. Ціна і ціноутворення
7. Товарознавство
8. Торговельна логістика
9. Міжнародна комерція
10. Біржова діяльність
11. Підприємницька діяльність
12. Управління витратами

Для успішної підготовки студентів до іспиту по кожній із дисциплін представлено основні питання курсу, на основі яких сформовано тестові завдання, а також список рекомендованої літератури.

Державна атестація випускників здійснюється Екзаменаційною комісією з використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики – комплексного державного іспиту, який проводиться в письмовій формі або з застосуванням комп'ютерної техніки.

Екзаменаційний білет складається з 100 тестових завдань, на виконання яких відводиться термін – 3 години. Кожен тест має єдину правильну відповідь, яка оцінюється 1 балом. Максимальна кількість балів, яку може набрати випускник – 100.

За характером формування відповідей використовуються завдання відкритої та закритої форми. Завдання закритої форми представлені запитаннями, що потребують обрання однієї або кількох відповідей із запропонованого набору варіантів або вибору відповідності. Відкритими є запитання, в яких необхідно коротко відповісти на поставлені питання (одним словом чи словосполученням) або вставити пропущене слово чи словосполучення.

В результаті виконання комплексного державного іспиту студент повинен продемонструвати програмні компетентності, які він набув під час навчання: загальні та спеціальні (фахові).

*Компетенції, якими має володіти випускник спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»*

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.
- ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для акт

Спеціальні (фахові) компетентності:

- СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.
- СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.
- СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.
- СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.
- СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.
- СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

СК 11. Здатність до організації підприємницької та торговельної діяльності в аграрній сфері за умов використання інноваційних підходів, кооперації та міжнародної інтеграції агробізнесу.

СК 12. Здатність до аналітичної, торговельної та інвестиційної діяльності на міжнародних та вітчизняних біржових товарних майданчиках.

Результати складання атестації здобувачів вищої освіти оцінюються за національною шкалою та в системі ECTS. Рівень знань студентів оцінюється за 100-бальною шкалою:

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Рейтинг ЄКТС	Оцінка національна
90 – 100	A	Відмінно
80-89	B	Добре
70-79	C	
60-69	D	Задовільно
50-59	E	
30-49	FX	Незадовільно
0-30	F	

ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ТА ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ІСПИТ

ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕСУ

1. Сутність планування, предмет і об'єкт планування та його принципи.
2. Методи планування підприємницької діяльності.
3. Система планування та види планів на підприємстві.
4. Сутність і процес стратегічного планування підприємницької діяльності.
5. Сутність, функції та види бізнес-планів підприємства.
6. Структура бізнес-плану підприємства.
7. Зміст основних розділів бізнес-плану та порядок їх розроблення.
8. Суть, завдання, зміст і показники поточних (річних) планів суб'єкта господарювання.
9. Послідовність розробки поточних планів підприємств.
10. Суть, зміст, цілі та послідовність розроблення маркетингової програми суб'єкта господарювання.
11. Планування виробничої програми підприємницької діяльності.
12. Планування матеріально-технічного забезпечення підприємницької діяльності.
13. Планування діяльності торговельного підприємства.
14. Планування чисельності персоналу та річного фонду оплати праці.
15. Планування витрат на виробництво продукції (виконання робіт, послуг).
16. Планування витрат на використання машин і обладнання.
17. Планування собівартості продукції (виконання робіт, послуг).
Калькулювання собівартості окремих видів продукції (виконання робіт, послуг).
18. Сутність фінансового планування та складові фінансового плану суб'єкта господарювання.
19. Планування фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання.
20. Планування технічного та організаційного розвитку суб'єкта господарювання.
21. Порядок формування програми освоєння нових видів продукції.

Список рекомендованої літератури:

1. Бурик А.Ф. *Планування діяльності підприємства : Навчальний посібник.* Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 260с.
2. Данилюк М. О. *Планування і контроль на підприємстві : Навчальний посібник.* Київ : Ліра-К, 2015. 328 с.
3. Ільчук М.М., Коновал І.А. *Бізнес-планування підприємницької діяльності в АПК: Навчальний посібник.* Київ : ЗАТ «Нічлава», 2013. 308 с.
4. Ільчук М.М. Зрібняк Л.Я., Мельник С.І. *Організація і планування сільськогосподарського виробництва: Підручник.* Вінниця: Нова книга, 2009.

456 с.

5. Македон В.В. Бізнес-планування : Навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 236 с.

6. Нелеп В.М. Планування на аграрному підприємстві : Підручник. Київ : КНЕУ, 2004. 550 с.

7. Організація і планування сільськогосподарського виробництва : Навчальний посібник / За ред. Л.Я. Зрібняка, М.М. Ільчука. Київ : ЗАТ "Нічлава", 2012. 304 с.

8. Тарасюк Г.М, Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства. Київ : «Каравела», 2015. 368 с.

9. Швайка Л.А. Планування діяльності підприємства. Київ : Ліра-К, 2014. 268 с.

ОЦІНКА БІЗНЕСУ

1. Доходний підхід до оцінки вартості об'єкта власності та його основні методи.

2. Витратний підхід до оцінки вартості об'єкта власності та його основні методи.

3. Порівняльний підхід до оцінки вартості об'єкта власності та його основні методи.

4. Чому в процесі оцінки потенціалу підприємства виникає необхідність урахування зміни вартості грошей у часі?

5. Особливості нерухомого майна як об'єкта оцінки.

6. Особливості оцінки вартості землі.

7. Оцінка вартості будівель і споруд.

8. Види зносу, який слід враховувати в процесі оцінки вартості будівель та споруд.

9. Основні методи визначення зносу.

10. Особливості оцінки вартості машин і обладнання.

11. Методичні підходи до оцінки машин і обладнання.

12. Особливості вартісної оцінки нематеріальних активів

13. Основні джерела отримання економічного ефекту від використання нематеріального активу

14. Необхідність, особливості та методичні підходи до оцінки вартості бізнесу.

15. Майнові методи оцінки вартості бізнесу.

16. Особливості застосування традиційних підходів щодо оцінки вартості бізнесу

17. Чому сукупна вартість майнового комплексу підприємства відрізняється від вартості підприємства в користуванні, що забезпечує отримання певного ефекту власникам?

18. Базові положення методів, що ґрунтуються на аналізі надприбутку підприємства для визначення його вартості

19. Економічна додана вартість та її економічний зміст.

20. Цінові мультиплікатори їх використання в процесі оцінки бізнесу.

Список рекомендованої літератури:

1. Круш П. В. Оцінка бізнесу : навч. посіб. / П. В. Круш, С. В. Полищук. К., 2004. 264 с.
2. Кучеренко В. Р. Оцінка бізнесу та нерухомості : Навч. посіб. / В. Р. Кучеренко, В-до «Друк», Київ, 2015. 310с.
3. Лебідь Н. П. Основи оцінки в Україні / Н. П.Лебідь, О. Г. Мендрул Оцінка майна в Україні. Нормативна та методична база. К. : Міжнародний центр приватизації, інвестицій та менеджменту, 1997. С. 77-171.
4. Маркус Я І. Посібник з оцінки бізнесу в Україні / Я. І. Маркус К.: Міленіум,, 2014. – 230с.
5. Оцінка бізнесу та його складових : навч. посіб. для студентів, які навчаються за спец. 051 Економіка / Е. І. Цибульська. К. : Видавничий дім «Кондор», 2020. 364 с.
6. Оцінка бізнесу та нерухомості: навч. пос. / за заг. ред. проф. В.Р. Кучеренко; уклад.: Я.П. Квач, Н.В. Сментина, В.О. Улибіна, А.В. Андрейченко. 2-ге видання. Одеса: Асторопринт, 2013. 235 с.
7. Панасовський Ю.В., Б.А., О. М. та ін. Оцінка активів підприємства: навч.посібн. / Ю. В. Панасовський, Б. А. Семененко, О. М. Теліженко. Суми, 2013-296с.
8. Храпкіна В. В. Оцінка бізнесу: Навч. посіб. / В. В. Храпкіна Київ, 2015. 320с.
9. Чиркин А. Н. Оцінка бізнесу. Питання теорії. / Чиркин А. Н. К., 2012. 85 с.
10. Яшкіна Н. В. Оцінка бізнесу: Навчальний посібник. / Яшкіна Н. В. К.: Алтра, 2010. 440 с.

ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

1. Назвіть основні ознаки інновації.
2. Виділіть основні причини впливу інноваційної активності співробітників на рівень конкурентоспроможності організації.
3. Охарактеризуйте найпоширеніші техніки креативного мислення та генерування інновацій.
4. Дайте визначення концепцій інноваційного процесу.
5. Визначте етапи розроблення нового товару.
6. Опишіть процес сприйняття інновації споживачем.
7. Дайте визначення поняття «інноваційний проект». Охарактеризуйте основні етапи інноваційного проекту.
8. Роль реінжинірингу для впровадження інновацій на підприємстві.
9. Визначте основні категорії та характеристики, на яких базуються інноваційні різновиди маркетингу.
10. Проаналізуйте сутність поняття «маркетингове інноваційне середовище» підприємства (організації) та визначте його складові.
11. Визначальні особливості ринку інтелектуальної власності.

12. Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності: цілі та основні способи.
13. Поняття, завдання та механізм управління інноваційними процесами.
14. Розроблення концепції інноваційної стратегії.
15. Інноваційний потенціал підприємства.
16. Принципи оцінювання і показники ефективності інноваційної діяльності.
17. Сутність і завдання державної інноваційної політики.
18. Методи й інструменти державного регулювання інноваційної діяльності.
19. Характеристика ризиків в інноваційному підприємстві і причини їх виникнення.
21. Класифікація ризиків в інноваційної діяльності.

Список рекомендованої літератури:

1. Левченко Ю. Г. *Економіка та організація інноваційної діяльності : навч. посіб.* Київ: Кондор, 2015. 448 с.
2. Заблоцький Б. Ф. *Економіка і організація іноваційної діяльності: навч. посіб.* Київ: Ліра-К, 2015. 428 с.
3. Шкарлет С.М., Ільчук В. П. *Інноваційний розвиток підприємства : навч. посіб.* Чернігів : Черніг. нац. технол.ун-т, 2015. 307 с.
4. Мікульонок І. О. *Інтелектуальна власність: навч. посіб.* К.: Кондор, 2015. 242 с.
5. Ходаківський Є. І. *Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти : навч. посіб.* Київ : ЦУЛ, 2014. 274 с.
6. Череп А. В. Пуліна Т. В., Череп О. Г. *Інноваційний менеджмент: підручник.* Київ: Кондор, 2015. 442 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ

1. Місце і роль агробізнесу в економічній системі
2. Середовище аграрного бізнесу
3. Основні організаційно-правові форми підприємницької діяльності в аграрній сфері
4. Агропромислові кластери як форма організації бізнесу
5. Регіональна специфіка організації виробництва сільськогосподарської продукції
6. Організація і технології просування та продажу агропродукції
7. Особливості впливу логістики в організації агробізнесу
8. Розробка інвестиційних проєктів у сільськогосподарській сфері
9. Фінансування і кредитування агробізнесу в Україні
10. Алгоритм виявлення впливу факторів макросередовища на функціонування підприємств аграрного бізнесу за допомогою методу PESTLE-аналізу
11. Сутність та складові ефективності агробізнесу
12. Ефективність малого і середнього агробізнесу та її оцінка

13. Оцінка ефективності агропідприємницької діяльності на регіональному рівні
14. Загальні принципи розробки стратегії розвитку підприємств агробізнесу
15. Бізнес-планування в агробізнесі

Список рекомендованої літератури:

1. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22. 2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Ільчук М.М., Іщенко Т.Д. Підприємницька діяльність та агробізнес: підручник. Київ: Вища освіта, 2016. 543с.
3. Ільчук М.М., Збарська А.В., Любар Р.П., Ільчук О.М. Підприємництво та організація агробізнесу: навч. посібн. К.: Аграр Медіа Груп, 2017. 442 с.
4. Ільчук М.М., Барановська О.Д., Ус С.І. Розвиток підприємницької діяльності: навч. посібн. К.: НУБіП України, 2019. 385 с.
5. Ільчук М.М., Барановська О.Д., Ус С.І., Дмитрук М.І. Підприємництво та організація агробізнесу в регіонах: навч. посібник. К.: НУБіП України, 2021. 416 с.
6. Ільчук М.М., Коновал І.А., Ус С.І. Методичні підходи до оцінки ефективності підприємницької діяльності аграрної сфери. Економіка АПК. 2017. № 5 С. 51-58
7. Македон В.В. Бізнес-планування: Навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2009. 236 с.
8. Агробізнес сьогодні. URL: <http://agro-business.com.ua>
9. Агроефективність: регіональний вимір. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/ekonomichni-hektar/item/2639-ahroefektyvnist-rehionalnyi-vymir.html>
10. Загальні правила складання бізнес-плану. URL: <http://gl.kr-admin.gov.ua/doc/econom/zagpravEK031018.pdf>

ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГІВЛІ

1. Сутність та функції торгівлі. Зайнятість у сфері торгівлі.
2. Внутрішня та зовнішня торгівля.
3. Поняття товарообrotу (товарообігу).
4. Валовий товарооборот, чистий товарооборот.
5. Поняття продовольчого ланцюга. Ефект «хлиста».
6. Товарорух, канали товароруху (прямі, непрямі, канали нульового рівня).
7. Ланковість товароруху.
8. Поняття оптового ринку як місця і сфери здійснення оптової торговельної діяльності.
9. Класифікація і характеристика оптових підприємств.
10. Поняття оптового торговельного підприємства.

11. Оптові підприємства (універсальні, спеціалізовані), оптові організації.
12. Дистриб'ютори, дилери, посилоторговці.
13. Агент – принципал, комісіонер – комітент, комівояжер, консигнатор – консигнант.
14. Договір франчайзингу та сторони цього договору, франшиза.
15. Організатори оптового товароруху: оптові продовольчі ринки, біржі, ярмарки, аукціони.
16. Складська мережа в системі оптового товароруху. Операції на оптовому складі.
17. Сутність та функції роздрібно́ї торгівлі
18. Класифікація роздрібних магазинів: гіпермаркети, супермаркети, магазини біля дому, дискаунтери, тощо).
19. Види об'єктів дрібно́роздрібно́ї торговельно́ї мережі: павільйони, кіоски, палатки, тощо).
20. Різниця між поняттями маса-нетто та маса-брутто.

Список рекомендованої літератури:

1. Анопій В.В., Міщук І.П., Ребицький В.М., Рудницький С.І., Хом'як Ю.М. *Організація торгівлі: Підручник. 2-ге видання, перероб. та доп. Київ. Центр учбової літератури. 2018. С. 632.*
2. Балджи М.Д., Допіра І.А., Однолько В.О. *Економіка та організація торгівлі: Навчальний посібник. Київ. Кондор. 2017. С. 368.*
3. Голошубова Н.О. *Організація торгівлі: підручник. – 2-ге вид., перероб. та доп. Київ. Київ. нац. торг.-економ. Ун-т. 2018. С. 680.*
4. Голошубова Н.О., Торопков В.М. *Оптова торгівля: організація та технологія: навч. посіб. Київ. Київ. нац. торг.-економ. ун-т. 2015. С. 265.*
5. *Електронний навчальний курс «Організація торгівлі», автор Л.Л. Панкратова URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/>.*
6. Мазаракі А.А. *Торговельне підприємництво: стратегія, політика, конкурентоспроможність. Київ. КНТЕУ. 2016. 242 с.*
7. Панкратова Л.Л. *Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Організація торгівлі», для ОС «Бакалавр», напрям підготовки: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, К. НУБіП України, 2021. 25 с.*
8. Роженко, О. В. *Конспект лекцій з дисципліни «Організація торгівлі». 2017. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/921/1/Rozhenko_2017-3.pdf*

ЦІНА І ЦІНОУТВОРЕННЯ

1. Попит, обсяг попиту, сутність закону попиту.
2. Пропозиція, обсяг пропозиції, сутність закону пропозиції.
3. Ринкова рівновага та регулююча функція ціни, надлишок та дефіцит на ринку.
4. Поняття еластичності, еластичність попиту і пропозиції за ціною.
5. Парадокс Гіффена та Веблена.

6. Види цін та їх класифікація.
7. Закупівельні (фермерські) ціни, оптові та роздрібні ціни.
8. Державне регулювання цін в Україні та у світі: сфери застосування, об'єкти та суб'єкти.
9. Інтервенційні операції на аграрному ринку: суть фінансових та товарних інтервенцій.
10. Заставні операції на аграрному ринку. Функції заставної ціни: кредиту та мінімальної гарантованої ціни.
11. Основні складові ціни: витрати, прибуток, ПДВ і т.п.
12. Формування виробничою та повної собівартості на основі статей витрат.
13. Акцизний збір та мито, як складові ціна.
14. Методи формування цін: витратні, з орієнтацією на попит, з орієнтацією на конкуренцію.
15. Поділ витрат на постійні та змінні, метод «беззбитковості» для формування ціни.
16. Основні стратегії ціноутворення.
17. Диспаритет цін та шляхи його подолання.
18. Поняття світової ціни.
19. Основи біржового ціноутворення.
20. Ціновий моніторинг та його значення.

Список рекомендованої літератури:

1. Електронний навчальний курс «Ціна і ціноутворення», автор Л.Л. Панкратова. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1937>
2. Колесников О. В. Ціноутворення. Навч. пос. Київ. Центр учбової літератури, 2017. 144 с.
3. Стасіневич С.А. Ціна і ціноутворення: навч. посібник. Київ. ЦП"КОМПРИНТ". 2013. 230 с.
4. Панкратова Л.Л. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Ціна і ціноутворення». Київ. ЦП"КОМПРИНТ". 2021. 53 с. URL: <http://dspace.nubip.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/4633>
5. Про ціни і ціноутворення: Закон України № 5006 -VI від 21 червня 2012 р. URL: www.rada.gov.ua
6. Шпичак О.М., Стасіневич С.А., Боднар О.В. Ціна і ціноутворення на агропродовольчу продукцію. Навчальний посібник. Київ. ННЦ ІАЕ, 2019. 238 с.
7. Шкварчук Л.О. Ціни і ціноутворення: Навч. пос. Київ. Кондор. 2015. 214с.
8. Шалева О. І. Електронна комерція. Навч. посіб. Київ. Центр учбової літератури, 2018. 216 с.

ТОВАРОЗНАВСТВО

1. Поняття, мета та завдання товарознавства.
2. Методи товарознавства.
3. Поняття товару та його життєвий цикл.

4. Властивості соціального призначення, функціональні, ергономічні, естетичні, екологічні, безпечності споживання, надійності товарів.
5. Поняття якості продукції та ознаками класифікації показників якості.
6. Ознаки класифікації товарів.
7. Ієрархічний і фасетний методи класифікації.
8. Асортимент товарів та його види.
9. Кодування товарів.
10. Маркування товарів.
11. Сутність та основні поняття у сфері стандартизації.
12. Функції, об'єкт та суб'єкти стандартизації.
13. Поняття про сертифікацію.
14. Сутність оцінки відповідності.
15. Поняття, мета та завдання експертизи товарів.
16. Основні завдання товарознавчої експертизи та етапи підготовки до її проведення.
17. Об'єкти та суб'єкти товарознавчої експертизи та її види.
18. Тара, пакувальний та перев'язочний матеріал.
19. Режими зберігання, умови зберігання, температура та вологість зберігання, повітрообмін, газовий склад повітря, освітленість.
20. Принципи та правила зберігання товарів.

Список рекомендованої літератури:

1. Бондарчук, М.Є. Товарознавство (Теоретичні основи товарознавства). Конспект лекцій : для студ. спец. 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" ступінь бакалавр / М-во освіти і науки України, Донець. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. підприємн. і торг. ; М.Є. Бондарчук. Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2017. 114 с.
2. Мельник Т.Ю. Товарознавство : підручник (для студентів економічних спеціальностей) Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2020. 364 с.
3. Товарознавство та комерційна діяльність : підручник / В. Л. Дикань, А. О. Каграманян, Н. Є. Каличева та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2018. 362 с.
4. Товарознавство харчових продуктів. М'ясо свійських тварин і птиці : навч.-метод. посіб. / [І. В. Сирохман] ; Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2020. 423 с.
5. Товарознавство непродовольчих товарів : метод. вказівки для поточ. та підсумк. контролю знань і вмінь здобувачів вищ. освіти 1-го (бакалавр.) та 2-го (магістер.) рівнів зі спец. 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність" / [уклад.: Л. В. Пелик та ін.] ; Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2019. 331 с.
6. Товарознавство : підручник / [Н. В. Мережко та ін.]. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019 . Т. 1 : Непродовольчі товари. 2019. 759 с.
7. Чорна Т. М. Теоретичні основи товарознавства. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 598 с.

ТОРГОВЕЛЬНА ЛОГІСТИКА

1. Сутність та генезис поняття “торговельна логістика”.
2. Функції, завдання та принципи торговельної логістики.
3. Функціональні області торговельної логістики.
4. Логістичні витрати та логістичні операції.
5. Поняття та класифікація логістичних систем.
6. Поняття про логістичні ланцюги.
7. Логістичний канал, логістичний цикл та логістичний центр.
8. Економічна сутність та види логістичних потоків.
9. Логістична стратегія як джерело конкурентної переваги підприємства.
10. Завдання, функції та принципи закупівельної логістики.
11. Рішення “зробити або купити”.
12. Особливості вибору постачальника.
13. Склади, їх функції та класифікація.
14. Логістичний процес на складі.
15. Сутність та необхідність створення запасів.
16. Управління запасами.
17. Суть і завдання транспортної логістики.
18. Порівняльна характеристика різних видів транспорту.
19. Суть, основна мета, критерій, завдання та принципи логістики розподілу.
20. Операції процесу управління замовленнями: планування замовлення; отримання замовлення; обробка замовлення; відбір товару та комплектація замовлення; доставка товару.

Список рекомендованої літератури:

1. Логістика : навч. посіб. / Федорова В. О., Блага В. В. ; Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. Харків : Бровін О. В., 2019. 153 с.
2. Логістика : навч. посіб. / [Г. М. Запша та ін.] ; за ред. Г. М. Запши, М. П. Сахацького, О. І. Мельничук ; Одес. держ. аграр. ун-т, Каф. менеджменту. Одеса : Астропринт, 2020. 314 с.
3. Логістика : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Л. М. Гурч. - 2-ге вид. Київ : НТУ, 2020. 508 с.
4. Логістика : навч. посіб. / А. В. Поплавський, О. Ю. Хохлюк, С. С. Горобець ; Вінниц. нац. техн. ун-т. Вінниця : ВНТУ, 2017. 99 с.
5. Логістика : підруч. для студентів, які навчаються за спец. "Економіка" / Марченко Валентина Миколаївна, Шутюк Віталій Володимирович ; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського". Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 312 с.
6. Логістика товарного ринку : монографія / [Б. В. Буркинський та ін.] ; за заг. ред. акад. НАН України, д-ра екон. наук, проф. Буркинського Б. В., д-ра екон. наук, проф. Лисюка В. М. ; НАН України, Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 2018. 243 с.

7. *Логістика ринків : підруч. для студентів ВНЗ / З. С. Каїра-Мариновська, О. П. Ващенко. Київ : Інформаційно-аналітичне агентство, 2018. 323 с.*

8. *Складська логістика : навч. посіб. - Херсон : Олді-Плюс, 2020. 256 с.*

9. *Транспортна логістика : навч. посіб. / Новак І. М. [та ін.]]. Умань : Сочінський М. М., 2019. 203 с.*

МІЖНАРОДНА КОМЕРЦІЯ

1. Сутність міжнародної комерції.
2. Етапи розвитку міжнародної торгівлі.
3. Система показників розвитку міжнародної торгівлі.
4. Систематизація форм міжнародної торгівлі.
5. Форми міжнародної комерції за специфікою регулювання.
6. Форми міжнародної комерції за специфікою взаємодії суб'єктів.
7. Форми міжнародної комерції за специфікою предмета торгівлі.
8. Систематизація методів міжнародної торгівлі. Переваги та недоліки прямої торгівлі.
9. Особливості міжнародної торгівлі через посередників.
10. Особливості міжнародної торгівлі через інституціональних посередників.
11. Організація системи регулювання зовнішньої торгівлі.
12. Міжнародна торгова політика.
13. Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.
14. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі.
15. Міжнародні організації з регулювання та сприяння розвитку міжнародної торгівлі.
16. Міжнародне регулювання та сучасні особливості міжнародної передачі технологій.
17. Міжнародна комерційна операція. Етапи проведення міжнародної комерційної операції.
18. Класифікація контрагентів як суб'єктів міжнародних комерційних угод.
19. Загальна характеристика та багатокритеріальна класифікація міжнародних комерційних контрактів
20. Основні принципи укладання міжнародного комерційного контракту.

Список рекомендованої літератури:

1. *Швиденко М. З., Касаткіна О. М., Швиденко О. М. Електронна комерція: підручник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2020. 478 с.*

2. *Величко К. Ю., Печенка О. І. Міжнародна торгівля: конспект лекцій для студентів ступеня «бакалавр» економічних спеціальностей, денної та заочної форм навчання. Харків : ХДУХТ, 2018. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/l_1790_92301513.pdf*

3. Моїсеєко Т. Є. Міжнародна торгівля: конспект лекцій: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Міжнародна економіка». Київ: КІІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 287 с. URL:

https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/25311/3/Mizhnarodna_torhivlia.pdf.pdf

4. Рокоча В.В., Алькема В.Г., Терехов В.І., Одягайло Б.М. Міжнародна торговельна діяльність: підручник. Київ: Університет економіки та права "КРОК", 2018. 698 с. URL:

https://library.krok.edu.ua/media/library/category/pidruchniki/rokocha_0004.pdf

5. Григорова-Беренда Л. І. Теорія і практика зовнішньої торгівлі: навчальний посібник. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2016. 136 с.

6. Козак Ю. Г., Логвінова Н. С., Притула Н. В. Міжнародна торгівля: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 272 с.

7. Федюшин І.Б. Електронний бізнес та електронна комерція: опорний конспект лекцій для студентів напрямку «Менеджмент» усіх форм навчання. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя, 2016. 97 с.

БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

1. Економічна сутність, характерні риси, функції біржової діяльності.
2. Основні форми та характеристики оптової торгівлі: локальний ринок; ярмарки; аукціон; біржова торгівля.
3. Історія розвитку, етапи формування та сучасний стан біржової діяльності у світі та в Україні.
4. Організаційна структура біржового ринку. Біржа – класичний інститут ринкової економіки.
5. Регулювання біржової діяльності. Державне регулювання і саморегулювання біржового ринку.
6. Поняття моделі регулювання біржової діяльності. Американська, англійська, французька та змішана модель регулювання біржової діяльності.
7. Особливості регулювання біржової діяльності в Україні. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку: функції та повноваження.
8. Закон «Про ринок капіталу та організовані товарні ринки».
9. Товарна, фондова, валютна біржа та їх характерні риси.
10. Біржові товари та їх класифікація. Товарні активи та фінансові активи. Вимоги до біржових товарів.
11. Види та характеристика біржових угод.
12. Організація і технологія біржової торгівлі. Органи управління біржі. Організація укладання і виконання біржових угод.
13. Біржові члени. Види членства на біржах та його характеристики.
14. Біржові посередники у біржовій діяльності. Брокери та дилери.
15. Особливості біржового ціноутворення. Біржові котирування.
16. Глибина, ширина та опірність ринку. Види аукціонів у біржовій діяльності.
17. Інтернет-трейдинг. Найбільші електронні біржові майданчики у світі.

18. Економічна сутність, функції, регулювання біржової торгівлі деривативами. Товарні та фінансові деривативи.

19. Основи ф'ючерсної і опціонної торгівлі. Опціон на ф'ючерсний контракт.

20. Види біржових учасників. Спекуляція та спекулятивні стратегії. Хеджування та види хеджування.

Список рекомендованої літератури:

1. Солодкий М.О. Біржовий товарний ринок: навчальний посібник/ М.О. Солодкий. Київ: Компринт, 2017. 576с.

2. Солодкий М.О., Резнік Н.П., Яворська В.О. Основи біржової діяльності: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. М.О. Солодкого Київ: Компринт, 2017. 450 с.

3. Солодкий М.О., Яворська В.О. Міжнародні біржові ринки: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. М.О. Солодкого Київ: Компринт, 2019. 520 с.

4. Солодкий М.О., Ільчук М.М., Яворська В.О. Аналіз і прогнозування біржового ринку: навч. посіб. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2020. 642 с.

5. Башинський І.А. Біржове право: навч. посіб. / Башинський І.А., Діденко С.В., Миронова В.О. Херсон: Чуєв С.М., 2014. 291 с.

6. Брокерська діяльність: посібник / М.О. Солодкий, Т.Ю. Андросович, В.О. Яворська, Ю.В. Рубан Київ: ЦП Компринт 2013. 125 с.

7. Основи біржової діяльності: посібник для студентів вищих навчальних закладів / М.О. Солодкий, С.А. Стасіневич, Т.Ю. Андросович. Київ: ВЦ НУБіП України, 2013. 210 с.

8. Основи інтернет-трейдинга. Киев: Украинская биржа. 2014. 34 с.

9. Солодкий М.О. Біржовий ринок: навчальний посібник/ М.О. Солодкий. Київ: Аграрна освіта, 2010. 565с.

10. Фондовий ринок в Україні / Дегтярьова Н.В., Леонов Д.А., Січевлюк В.А. та ін. Київ.: УІРФР, 2015. 600 с.

ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

1. Охарактеризуйте ключові етапи розвитку поняття «підприємництво».

2. Назвіть основні мотиви здійснення підприємницькою діяльністю.

3. Які характерні риси притаманні підприємництву як стилю та типу господарської поведінки.

4. Які є основні види підприємницької діяльності?

5. Які нормативно-правові акти регламентують підприємницьку діяльність в Україні?

6. Які існують обмеження на ведення підприємницької діяльності?

7. Які види підприємницької діяльності підлягають ліцензуванню?

8. Яке місце в економічній системі сучасного суспільства займає підприємство?

9. Опишіть загальну схему виробничого підприємництва. Яка роль покупців (споживачів) продукції (товарів) в ній?

10. Чим обумовлена необхідність розвитку інноваційного підприємництва в Україні?
11. Які основні організаційно-економічні форми інноваційного підприємництва є в Україні?
12. Дайте порівняльну характеристику термінам «торгівля» та «посередництво».
13. За якими параметрами здійснюється сегментація ринку?
14. Які послуги відносяться до банківських? Які операції здійснюють комерційні банки?
15. Охарактеризуйте сутність поняття «кредит».
16. Охарактеризуйте діяльність ломбардів та факторингових компаній.
17. Дайте характеристику страхової діяльності з економічної, юридичної та технічної точок зору.
18. Назвіть та дайте характеристику основним видам консалтингу.
19. Розкрийте основні причини розвитку форм оптової торгівлі та появи перших бірж.
20. Які підходи до визначення економічної ефективності діяльності?

Список рекомендованої літератури:

1. Ануфрієва О. Л., Пальчевська Т. Г., Лагоцька Г. М. Підприємницька діяльність. Навчальний посібник. / за науковою ред. О. Л. Ануфрієвої. Івано-Франківськ, «Лілея НВ», 2014. 304 с.
2. Закон України “ Про підприємництво ”. // поточна редакція Редакція від 29.01.2020, підстава - 143-ІХ
3. Основи підприємництва: Підручник / Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін. ; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. – Житомир : ЖДТУ, 2019. – 493 с.
4. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.
5. Підприємництво. Київ: Центр навчальної літератури, 2003.-616 с.
6. Підприємницька діяльність та агробізнес: Підручник / за ред. М.М. Ільчука, Т.Д. Іщенко. Київ.: Вища освіта, 2006. 543 с.: іл.
7. Построение бизнес-модели: Настольная книга стратега и новатора / Александр Остервальдер, Ив Пинье; Пер. с англ.. 2 е изд. Москва. Альпина Паблишер, 2012. – 228 с.

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ

1. Який економічний зміст категорії витрат?
2. Поясніть відмінність між поняттями виробничі витрати, валові витрати та собівартість?
3. В чому полягають відмінності між релевантними та не релевантними витратами?

4. В чому полягають особливості управління витратами у сільськогосподарських підприємств України.
5. Дайте загальну класифікацію витрат та їх структури.
6. Які є методи управління витратами?
7. В чому полягає сутнісна характеристика виробничих витрат.
8. Дайте характеристику поняття «собівартості продукції».
9. В чому полягає призначення калькулювання собівартості продукції?
10. Наведіть приклад групування витрат за статтями калькуляції.
11. Дайте характеристику управління витратами в короткостроковому періоді.
12. Як впливає розподіл витрат на беззбитковість виробництва?
13. Яка методика визначення точки беззбитковості?
14. Особливості визначення беззбиткового рівня у багатопродуктовому виробництві.
15. Які особливості управління витратами в довгостроковому періоді?
16. Які особливості управління витратами на основі поділу підприємства за центрами відповідальності ?
17. Які особливості поділу витрат на постійні та змінні?
18. Місце витрат при складанні планів і бюджетів підприємства?
19. Особливості ув'язки фінансових і економічних показників.
20. Система визначення економічної ефективності виробничої діяльності.

Список рекомендованої літератури:

1. Артамонова Н., Акулюшина М. *Управління витратами: Навч.-метод. посібник Центр навчальної літератури, 2018. 120 с.*
2. Грещак М. Г., Коцюба О. С. *Управління витратами: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2002. 131 с.*
3. Давидович І. Є. *Управління витратами: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 320 с.*
4. Закон України “Про державну підтримку сільського господарства України”. *Голос України, 7 вересня 2004 р.*
5. Ільчук М.М., Ібатуллін Ш.І., Нікітченко С.О. *Виробничий менеджмент в аграрній сфері. К., 2011 р., 120 с.*
6. *Організація і планування сільськогосподарського виробництва. За ред. М.М. Ільчука, Л.Я. Зрібняка Вінниця, Нова книга. 2014. 456 с.*
7. Рижикова Н.І., Накісько О.В. *Управління витратами : навчальний посібник. Харків : ХНТУСГ, 2013. 198 с.*
8. Чорна М.В., Смірнова П.В., Бугріменко Р.М. *Управління витратами : навч. посіб. / М. В. Чорна, П. В. Смірнова, Р. М. Бугріменко, 2017. 166 с.*